

Arkivsak-dok. 26/06752-1
Saksbehandler Silje Louise Jarild Waters

Saksgang	Møtedato	Sak nr.
Hovedutvalg for kultur og oppvekst 2023 - 2027	26.05.2026	
Formannskapet 2023 - 2027	04.06.2026	
Bystyret 2023 - 2027	18.06.2026	
Råd for personer med funksjonsnedsettelse 2023 - 2027	22.05.2026	

Tilskuddsordninger for kultur og idrett - revidering

Innstillingssak.

Medsaksbehandlere: Robin Braaten, Susan Myrdahl, Knut-Erik Rønne, Harald Nicolaisen, Tonje Gunnarstorp, Elisabeth Drillestad Engebretsen

Kommunedirektørens innstilling:

1. Retningslinjene for tilskudd til kultur og idrett i Sarpsborg vedtas slik de fremkommer av vedlegg 1.
2. Det etableres en ny tilskuddsordning for voksne med funksjonsnedsettelse og bistandsbehov fra 2027. Det innarbeides totalt 400 000 kroner i handlingsplan for 2027-2030. Av dette avsettes 200 000 kroner til tilskuddsordningene hos virksomhet kultur, og 200 000 kroner til tilskuddsordning for aktiviteter og møteplasser for voksne og eldre i kommuneområdet helse..

Vedlegg:

retningslinjer_tilskudd_sarpsborg nye 2026
Armlengdes avstand-VurdertSKMR

Sammendrag:

Etter politisk vedtak om gjennomgang av tilskuddsordningene for kultur og idrett, samt revideringen av Kulturlova i 2025, foreslår kommunedirektøren endringer i tildelinger og behandling av tilskudd. Sarpsborg kommune har i dag flere tilskuddsordninger, herunder driftstilskudd til kultur- og idrettsorganisasjoner, kunst- og kulturiltak, investeringstilskudd, medlems- og treningsavgift, Fritidskassa, sommerskole og Raskt Svar.

Driftstilskuddene skal fortsatt støtte aktivitet for barn og unge, lokaler og anlegg. Kommunedirektøren foreslår å begrense den ekstra støtten til personer med funksjonsvariasjoner til kun barn og unge, og heller opprette en egen driftstilskuddsordning for foreninger som tilbyr aktiviteter til voksne med funksjonsnedsettelse og bistandsbehov. Retningslinjene tydeliggjør også at lag og foreninger har ansvar for å inkludere barn og unge som står i fare for å falle utenfor aktivitetene.

Innen kunst- og kulturtiltak foreslås det at folkevalgte ikke lenger skal behandle enkelttildelinger, fordi den nye kulturloven krever større avstand mellom politiske beslutninger og kunstfaglige vurderinger. Tilskudd til kunst- og kulturtiltak foreslås derfor behandlet av en faglig tilskuddsgruppe som også suppleres med representanter fra kultur- og musikkrådet for å sikre åpenhet og fagkompetanse. Kultur- og musikkrådet er kritisk til denne endringen, men kommunedirektøren mener det er nødvendig med bakgrunn i lovendringen.

Investeringstilskuddet videreføres i hovedsak som før, men det foreslås ekstra vektning til anlegg som brukes av skolebarn og politisk behandling av større investeringer beholdes.

Ordningen for medlems- og treningsavgift foreslås styrket med krav om miljøkontakt i klubbene, mens Fritidskassa justeres slik at det kan gis opptil 2000 kroner til utstyr og 1000 kroner til reiser.

I tillegg foreslås det å øke maksimal støtte i ungdomsordningen Raskt Svar fra 10 000 til 15 000 kroner, mens sommerskoleordningen videreføres uten endringer.

Utredning:

Om tilskuddsordningene

I juli 2025 trådte den nye kulturloven i kraft. Kulturloven har konsekvenser for tilskuddsforvaltningen og kulturpolitikken i kommunene. Bystyret vedtok i februar at det skulle gjøres en gjennomgang av retningslinjene for tilskuddsordningene for kultur og idrett. Kommunedirektøren har valgt å se dette i sammenheng, da Kulturloven har betydning for behandling av tilskudd til kunst- og kulturtiltak.

Retningslinjene for tildeling av tilskudd til kultur- og idrettsformål i Sarpsborg kommune ble sist revidert av utvalg for kultur og oppvekst i november 2024, og trådte i kraft fra 2025. Retningslinjene gir en helhetlig ramme for hvordan tilskuddsmidlene skal forvaltes for å styrke frivilligheten, stimulere til aktivitet og sikre et bredt tilbud innen kultur, idrett og fysisk aktivitet, med særlig fokus på barn og unge. Retningslinjene fastsetter hvem som kan motta støtte og hvilke grunnleggende krav som gjelder.

Tilskuddsordningenes overordnede formål er å fremme mangfold, kvalitet og utvikling i kultur- og idrettsfeltet. Gjennom tilskuddene skal kommunen legge til rette for at lag, foreninger og andre aktører kan tilby et tilgjengelig og variert tilbud til hele befolkningen. Særlig vektlegges tiltak som bidrar til god folkehelse, trygge møteplasser og lav terskel for deltakelse – med et tydelig fokus på barn og unge, men også inkludering av personer med ulike behov og forutsetninger.

I dag har kommunen følgende tilskuddsordninger innenfor kultur og idrett:

- Driftstilskudd til idrettsorganisasjoner
- Driftstilskudd til kulturorganisasjoner
- Tilskudd til kunst- og kulturtiltak
- Investeringstilskudd
- Tilskudd til medlems- og treningsavgift
- Fritidskassa
- Tilskudd til sommerskole
- Raskt Svar

I tillegg administrerer kommunen fordeling av IMDI-tilskudd, tilskuddsordninger i områdesatsingen, samt den nyopprettede ordningen for aktivitetsstøtte til eldre. Sarpsborg kommune deler også ut en rekke faste tilskudd til ulike aktører hvert år, basert på vedtak, eierskap eller samarbeidsavtaler. Etter forespørsel fra hovedutvalg for kultur og oppvekst, vil det bli lagt frem en egen sak om disse i forkant av budsjettbehandling førstkomende høst.

Nedenfor følger beskrivelse av tilskuddsordningenes formål og innretning, samt de foreslåtte endringer i retningslinjene. Samtlige endringsforslag er gjennomgått sammen med Sarpsborg idretts- og aktivitetsråd og Sarpsborg kultur- og musikkråd.

Driftstilskudd

Denne ordningen gir en grunnstøtte basert på antallet innrapporterte medlemmer, og noen tilleggsfaktorer, ut fra hvilken aktivitet som bedrives. Det gis også en støtte til dem som drifter egne eller langtidsleide lokaler og anlegg. Denne støtten beregnes ut fra en anleggsmatrise som er utarbeidet av Sarpsborg idretts- og aktivitetsråd, og som baserer seg på hva slags anlegg med tilhørende fasiliteter som er i drift.

Økonomisk ramme i 2025:

- Driftstilskudd idrett: 3 285 000 kroner
- Driftstilskudd kultur: 1 378 000 kroner

I 2025 utgjorde medlemsstøtten til idrettsforeninger (Y) 200 kroner og medlemsstøtten til kulturforeninger (X) 580 kroner. Dette baserer seg på total økonomisk ramme, antall medlemmer og vektning mellom støtte til medlemmer og lokaler. Fordelingen av midlene gjøres ut fra følgende innretning, som er satt opp i henhold til vedlagte retningslinjer:

- Medlemsstøtte barn 6-12 år i idrettsforening (Y1)
- Medlemsstøtte unge 13-19 år i idrettsforening (Y1,5)
- Medlemsstøtte barn og unge med funksjonsvariasjoner i idrettsforening (Y6)
- Medlemsstøtte barn 6-12 år i kulturforening (X1)
- Medlemsstøtte unge 13-19 år i kulturforening (X1,5)
- Medlemsstøtte barn og unge med funksjonsvariasjoner i kulturforening (X6)
- Medlemsstøtte barn 6-12 år i skolekorps (X2,5)
- Medlemsstøtte unge 13-19 år i skolekorps (X3)
- Anleggsstøtte idrett – grunntall ganget med faktor fra anleggsmatrise
- Støtte til kulturlokaler – grunntall ganget med antall innrapporterte aktivitetsdager

Årsaken til at støtten til unge mellom 13 og 19 år er høyere enn til barn mellom 6 og 12 år, er at det kan være mer kostnadskrevende aktiviteter hos eldre barn og unge. I tillegg ønsker kommunen å bidra til å hindre frafall fra aktiviteten, hvilket er sårbart særlig i overganger mellom barneskole og ungdomsskole, og ungdomsskole og videregående.

For noen år siden ble det også innført ekstra medlemsstøtte til skolekorpene. Dette hadde bakgrunn i rekrutteringsutfordringer og frafall, i tillegg til at korps kan være dyrt å drive med grunnet kostnader for uniformer og instrumenter. Korpene spiller også en særlig viktig rolle på nasjonale fellesdager som 17. mai. Kommunedirektøren ønsker å videreføre denne praksisen.

Utbetalt i 2025	Idrett	Kultur
Medlemsstøtte barn 6-12 år (antall medlemmer i parentes)	786 000 kr (3930)	533 890 kr (772)
Medlemsstøtte unge 13-19 år (antall medlemmer i parentes)	808 500 kr (2695)	345 390 kr (319)

Støtte til mennesker med bistandsbehov	212 800 kr	102 080 kr
Anlegg/lokaler	1 472 625 kr	510 000 kr

Forslag til endringer i retningslinjene:

- Ikke støtte til mennesker med bistandsbehov uansett alder, men kun til barn og unge
- Overordnet føring om at man skal inkludere barn og unge som havner utenfor

Sarpsborg kommune forsøkte å innføre en ekstraordning for støtte til lag og foreninger som driver med kultur- og idrettsaktivitet for mennesker med funksjonsnedsettelse, uavhengig av alder. Disse medlemmene skulle få en medlemsstøtte åtte ganger så høy som grunnstøtten for barn. Erfaringer fra dette viser at det blir uforholdsmessig store summer som går til få aktører, og at dette også går på akkord med innretningen som peker på barn og unge. Kommunedirektøren foreslår derfor at det opprettes en egen driftstilskuddordning for foreninger som driver med aktivitet for voksne med funksjonsnedsettelser, og at det settes av et eget beløp til dette. Samtidig mener kommunedirektøren at det er viktig at barn og unge med ulike funksjonsvariasjoner blir inkludert i de ordinære kultur -og idrettslagene. Denne gruppen har høyere terskel for deltakelse, hvilket er omtalt i kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet. Kommunedirektøren foreslår derfor å avgrense den ekstra tilleggsstøtten knyttet til funksjonsvariasjoner til å gjelde barn og unge.

Kommunedirektøren foreslår også å legge inn en førende setning om at lag og foreninger som mottar driftstilskudd har et ansvar for å sikre at alle barn og unge får anledning til å delta, og at man skal strekke seg langt for å hindre at noen faller utenfor. Dette er for å starte et mer langsiktig holdningsarbeid knyttet til deltakelse, og for å gi kommunedirektøren anledning til å gå i nærmere dialog med de organisasjonene hvor det oppleves vanskelig å få til god inkludering.

Sarpsborg idrettsråd tildeles ikke lenger midler til forsikring av medlemmer. Dette tas derfor ut av retningslinjene.

Kommunedirektøren foreslår at kommunen, sammen med Sarpsborg idretts- og aktivitetsråd, legger inn en ekstra vektning i anleggsmatrisen som gis i driftsstøtte til de lag og foreninger som har anlegg som brukes av skolebarn i skoletiden, da dette medfører større slitasje på anleggene. Dette vil gjelde i påvente av en eventuell saksutredning om å innføre en bruksavtale der kommunen benytter seg idrettsanleggene.

Tilskudd til kunst- og kulturtiltak

Ordningen skal støtte gjennomføring av konkrete kulturprosjekter, arrangementer og kunstneriske initiativ som bidrar til et aktivt og variert kulturliv. Tilskudd til kunst- og kulturtiltak omhandler prosjekter, arrangementer/produksjoner og andre tiltak – både faste, årlige hendelser og tidsavgrensede engangshendelser, som skiller seg fra ordinær drift. Ved tildeling av tilskudd prioriteres åpne arrangementer, produksjoner og prosjekter innenfor kulturfeltet i Sarpsborg.

Kunst- og kulturtiltak skal fordeles ut fra følgende prioriteringer:

1. Kultur for og med barn og unge
2. Det frivillige kulturlivet
3. Det profesjonelle kulturfeltet

I tillegg vil søknader kunne prioriteres ut fra en variasjon i sjangre og kulturelle uttrykk, samt en geografisk spredning av tiltakene som omsøkes. Kommunedirektøren gjør oppmerksom på at den nyreviderte kulturloven også stiller krav til at kommunene skal legge til rette for profesjonell kultur (se avsnitt om dette lenger ned).

Ordningen for kunst- og kulturtiltak deles inn i to; En for mindre tilskudd og en for større tilskudd hvor prosjektene har en totalramme på over 50.000 kroner. De mindre tilskuddene behandles fire ganger i året, mens de større tilskuddene behandles to ganger i året. Inntil nå har det vært hovedutvalg for kultur og oppvekst som behandler fordeling av større tilskudd til kunst- og kulturtiltak.

Totalt er det satt av 1 388 000 kroner til store kunst- og kulturtiltak og 629 000 kroner til små kunst- og kulturtiltak i inneværende år.

Som det fremkommer av tabellen nedenfor, er det stort sprik mellom avsatt ramme og kulturfeltets behov.

	Budsjett for 2026	Budsjett per utdeling	Totalt omsøkt per. 30. april	Tiltakenes totalkostnad (økonomisk verdiskaping)
Store tiltak (over 50.000)	1 388 000 kr	694 000 kr	2 725 949 kr	10 770 183 kr
Små tiltak (under 50.000)	629 000 kr	157 000 kr	283 540 kr	494 830 kr

Ny kulturlov

I 2025 vedtok Stortinget en ny, revidert Kulturlov – Lov om offentlige styremakters ansvar for kulturverksemd (Kulturlova).

Det offentlige – herunder både administrasjon og politikere – har med dette fått et sterkere lovfestet ansvar for kultur. Loven skal legge til rette for et åpent og offentlig ordskifte gjennom å fastlegge offentlige styresmakters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet i tråd med prinsippet om armlengdes avstand, slik at alle kan få mulighet til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk.

Kommunens overordnede ansvar blir her tydelig definert:

- Sørge for økonomiske, organisatoriske, informerende og andre relevante virkemidler og tiltak som fremmer og legger til rette for et bredt spekter av kulturvirksomhet regionalt og lokalt
- Sørge for:
 - a) at kulturlivet har forutsigbare utviklingskår
 - b) å fremme profesjonalitet og kvalitet i kulturtilbudet og legge til rette for deltakelse i kulturaktiviteter
 - c) at personer, organisasjoner og institusjoner har tilgang til informasjon om ordninger med økonomisk støtte og om andre virkemidler og tiltak

Det er blitt gjort tre store endringer i Kulturlova:

- Formålsparagrafen
- Krav til kommunal planlegging
- Armlengdes avstand-prinsippet

Formålsparagrafen

Endringene i formålsparagrafen forankrer ansvaret styresmaktene har på kulturfeltet i det såkalte «infrastrukturkravet», jf. Grunnlovens §100, sjette ledd, som omhandler å legge til rette for et åpent og opplyst offentlig ordskifte. Dette skal tydeliggjøre at offentlig politikk og offentlige virkemidler på kulturfeltet er sentrale i innsatsen for å legge til rette for en infrastruktur for ytringsfrihet i samfunnet.

Konsekvenser for Sarpsborg kommune:

Formålsparagrafen kan bidra til å tydeliggjøre kulturfeltets viktige plass i den lokale samfunnsutviklingen.

Krav til kommunal planlegging

Kommunene og fylkeskommunene må ha en skriftlig oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet, samt fastsette overordnede mål og strategier. De aller fleste kommuner gjør allerede dette, og det er et viktig grunnlag for å utvikle lokal og regional kulturpolitikk. I KS sin veileder for kulturfeltets plass i kommunalt og regionalt planarbeid, blir dette ytterligere utdypet: Departementet mener «status» bør beskrive aktører og tilbud på kulturfeltet, samt organisering, forvaltning og samarbeidsstrukturer. «Utviklingsbehov» bør beskrive utviklingstrekk som kan påvirke, som antallet innbyggere og egenskaper ved disse. Det kan også være aktuelt å vise til hvordan kulturfeltet påvirkes av andre deler av forvaltningen.

Konsekvenser for Sarpsborg kommune:

Sarpsborg kommune har, som nevnt over, en kommunedelplan kultur som gjelder frem til 2030, men som skal rulleres i 2027, etter vedtatt planstrategi. Den oppfylder i stor grad det lovforsterkede kravet om kommunal planlegging på kulturfeltet. Derimot vil det tilløpe noe mer administrativ ressursbruk på å oppfylle den delen av lovteksten som går på å ha en skriftlig oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet, da dette er noe kommunen ikke har per i dag. Dette arbeidet vil bli gjort i forbindelse med rulleringen av kulturplanen, i noe tilsvarende modell som ligger til grunn for den årlige rulleringen av handlingsdelen til kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet.

Armlengdes avstand-prinsippet

Kulturlova slår nå fast prinsippet om armlengdes avstand mellom politiske beslutninger og kunstfaglige vurderinger. Formålet med denne bestemmelsen er å styrke den kunstneriske friheten og sikre integriteten til kunst- og kulturfaglige profesjoner.

Konsekvenser for Sarpsborg kommune:

Dette innebærer at lokale folkevalgte ikke skal kunne detaljstyre kunstnerisk innhold og kunstfaglige vurderinger, og at det skal ha en faglig autonomi på en armlengdes avstand fra politisk styring. Politikerne skal fatte beslutninger om overordnede rammer, føringer og prioriteringer, i tråd med formålsparagrafen til Kulturlova, men kan ikke lenger fatte vedtak om fordeling av tilskudd til for eksempel kunst- og kulturtiltak. Dette er avgrenset til å gjelde kultur som omfattes av definisjonen overfor, altså det sektororienterte og utvidede kulturbegrepet. Det omfatter for eksempel ikke idrett.

Som følge av lovfestingen av armlengdes avstand-prinsippet, vil ikke kommunens folkevalgte lenger kunne fatte beslutninger om tildeling av tilskudd til kunst- og kulturtiltak, da dette skal gjøres av personer med kulturfaglig bakgrunn og kompetanse. Lovteksten sier ingenting om klagebehandling av tilskuddssaker, og KS sin tolkning av loven legger heller ingen begrensning på dette. Det er i dag Klagenemnda som er kommunens klageinstans.

Sarpsborg kultur- og musikkråd har uttrykt uenighet om kommunedirektørens tolkning av lovteksten, og skriver blant annet:

«Midlene som fordeles i Sarpsborg kommune er knyttet til aktivitet, frivillighet, barn/unge, geografisk spredning, mangfold i tilbud o.l., slik kriteriene og ønsket har vært over tid – dog noe varierende. Med det som utgangspunkt kan vi ikke si at vurderingene i hovedsak er

basert på kunst- og kulturfaglig skjønn, slik vi ser det.» (se vedlegg 2 for fullstendig redegjørelse fra Sarpsborg kultur- og musikkråd).

Kommuneadvokaten har vurdert uttalelsen fra Kultur- og Musikkrådet, og skriver følgende om lovteksten og forståelsen av armlengdes avstand-prinsippet, og kulturlovas §2:

«Etter min vurdering kan dette ikke leses som en åpning for at politiske organer kan delta i eller justere enkeltvedtak om tilskudd. Uttrykket avgrenser hvilke avgjørelser bestemmelsen gjelder for, men når terskelen er nådd – altså der kulturfaglige vurderinger er det bærende elementet – slår lovens klare rettsvirkning inn: Slike avgjørelser skal treffes på faglig nivå, og politiske myndigheter kan verken instruere eller overprøve innholdet. En annen forståelse ville i praksis gjøre instruksjonsforbudet innholdsløst.

Jeg deler ikke premisset om at vurderinger knyttet til mangfold, frivillighet, tilgjengelighet og lokal relevans faller utenfor kulturfaglig skjønn. Slik jeg leser lovens formål, se §1, vil slike helhetsvurderinger være en del av de kulturfaglige vurderingene. Dette da selv om det ikke handler om kunstnerisk kvalitet i snever forstand. Politisk involvering er fortsatt fullt mulig og forutsatt – men på rammenivå, gjennom mål, kriterier og økonomiske prioriteringer. Når politiske organer går inn og «justerer ved behov» i enkeltsaker, er dette rettslig sett en overprøving som kulturlova ikke åpner for, uavhengig av om begrunnelsen er kulturpolitisk eller gjøres som et alminnelig overordnet organ.»

Kommunedirektøren har vært i kontakt med noen andre kommuner av tilsvarende størrelse som Sarpsborg. Fredrikstad, Bodø og Stavanger kommuner har gjort tilsvarende det som er kommunedirektørens anbefaling og gått vekk politisk behandling av tildeling av tilskudd. Ålesund kommune har gjort det samme for inneværende år. Halden kommune skal behandle sak om det samme. Tromsø kommune har ikke innført endringer fra tidligere reglement.

Behandling av kunst- og kulturtiltak foregår i dag i en tilskuddsgruppe i kommuneadministrasjonen, som består av fem ansatte. Samtlige tilskuddssaker sendes til Sarpsborg kultur- og musikkråd og/eller Sarpsborg idretts- og aktivitetsråd for tilbakemeldinger og innspill. Kommunedirektøren anbefaler at tilskuddsgruppen suppleres med to oppnevnte aktører fra kultur- og musikkrådet ved behandling av kunst- og kulturtiltak, for med dette å sikre en ekstra transparens og åpenhet ved behandling. Ved uenighet i gruppen ligger avgjørelsesmyndighet hos virksomhetsleder kultur. Kommunedirektøren kommer også til å legge frem referatsaker for hovedutvalg for kultur og oppvekst som viser tildelingene som er gjort, for å sikre at politisk ledelse har oversikt og innsikt i kulturfeltets behov og tendenser. Det er også ønskelig fra kommunedirektørens side å forsterke det overordnede politiske ansvaret for kulturfeltet ved å årlig legge frem en politisk sak om prioriteringer og føringer som skal ligge til grunn for kommunens arbeid med kultur det kommende året. På denne måten kan kommunens folkevalgte få ytterligere grep om kulturfeltets behov, og være toneangivende når det kommer til prioriteringer, utfordringer og strømninger.

Forslag til endringer i retningslinjene:

- Ikke politisk behandling av større tilskudd
- Behandlingen av tilskudd gjøres i tilskuddsgruppe som suppleres av medlemmer fra kultur- og musikkrådet

Bystyret vedtok ved behandling av sak om kommunens delegeringsreglement 16.04.2026 (sak 22/26) å ta ut punkt om at hovedutvalg for kultur og oppvekst skal behandle tilskudd til kunst- og kulturtiltak. Samtidig vedtok bystyret at utvalget skal beslutte tilskudd fra tilskuddsordninger som i henhold til retningslinjene for tilskudd til kultur- og idrettsformål skal behandles politisk. Det innebærer at dersom bystyret på tross av kommunedirektørens

anbefaling ønsker å videreføre ordningen med at tilskudd til kunst- og kulturtiltak behandles politisk, må det fastsettes i retningslinjene som behandles i denne saken.

Investeringstilskudd

Investeringstilskudd skal gi støtte til bygging, rehabilitering og innkjøp av utstyr for kultur-, idretts- og aktivitetstilbud. Formålet er å styrke de varige rammene for frivillig aktivitet i kommunen. Det kan gis tilskudd til både små og større investeringer, med ulike satser og maksbeløp, hvor det går et skille på over og under 50.000 kroner i det omsøkte tiltakets totalkostnad. Større investeringer behandles politisk, mens mindre tiltak avgjøres administrativt.

Kommunedirektøren ønsker å opprettholde politisk behandling av større investeringstilskudd. Dette er fordi en stor andel av idrettsanleggene i Sarpsborg er eid av foreningene selv, og på denne måten kan Sarpsborg kommune, gjennom det politiske utvalget, ha mer overblikk over behovene der ute i feltet. Ordningen retter seg mot ideelle lag og foreninger med aktivitet i Sarpsborg, og forutsetter lokal forankring, egenfinansiering og at tiltaket har langsiktig bruk. Samlet skal tilskuddet bidra til bedre anlegg, økt aktivitet og bedre tilgjengelighet i lokalsamfunnet.

Tidligere var det avsatt 10 millioner på ordningen, som skulle sikre trygghet for lagene og foreningene som eide egne anlegg. Da fondet var brukt opp ble det avsatt to millioner kroner årlig. Det er nå redusert til én million. I motsetning til de andre ordningene, som blir lønns- og prisjustert årlig, finansieres denne ordningen gjennom et fond som fylles opp med én million hvert år gjennom bystyrets budsjettbehandling. Det vil si at det er en realnedgang på fondets verdi.

Ordningen har i utgangspunktet to søknadsfrister i året, men omfanget av søkere denne våren gjør at samtlige midler vil bli delt ut nå.

Ramme for 2026	Omsøkte midler	Budsjettert totalkostnad (verdiskaping for Sarpsborg)
1 000 000 kr	3 200 000 kr	26 000 000 kr

Forslag til endringer i retningslinjene:

Kommunedirektøren vil åpne for et ekstra tilskudd til søkere som har anlegg som brukes av skolene, på samme måte som for driftstilskuddsordningen. Dette vil få liten praktisk betydning så lenge rammen for ordningen forblir så lav som nå. Utover dette er det ingen foreslåtte endringer på ordningen.

Medlems- og treningsavgift

Tilskuddet skal bidra til at barn og unge i Sarpsborg kommune får mulighet til å delta i organisert fritidsaktivitet, uavhengig av økonomisk og sosial situasjon. Søknaden kan gjelde medlems- og treningsavgift, utstyr og reise i fritidsorganisasjoner innenfor idrett, kultur eller andre organiserte aktiviteter som har barn og unge til og med 19 år som målgruppe. Det er klubben eller foreningen som søker på vegne av familien, og midlene går til klubben selv, som gjennom dette sikres at deler av kostnadene for å ha barnet som medlem blir dekket.

Våren 2026 var det søknader for 1,3 millioner kroner på denne ordningen, mens det var 609.000 kroner avsatt på den økonomiske rammen, og tilskuddene ble derfor avkortet. Det

er også her et stort sprik mellom behov og det som er mulig å gi i støtte med den avsatte rammen.

Forslag til endringer i retningslinjene:

For å sikre at ordningen blir så treffsikker som mulig foreslår kommunedirektøren å innføre krav om at de klubbene og foreningene som søker skal ha en miljøkontakt som jobber aktivt for å sikre at barna deltar og får være med på lik linje med resten. Dette blir et ekstra sikkerhetsledd for å sørge for at det er et reelt behov, og samtidig en trygghet for familiene for å kunne få oppfølging og en kontaktperson de kan stole på. Sarpsborg kommune kommer, gjennom innføringen av denne ordningen, til å invitere til kurskvelder om miljøkontaktarbeid, slik at alle blir godt kjent med ordningen.

Kommunedirektøren har vurdert differensiering i støtte ut fra hvilken idrett det søkes støtte til. Kommunedirektøren mener at det vil medføre urealistiske krav til oppfølging, da det også er store forskjeller innenfor samme idretter. Kommunedirektøren kommer til å følge opp dette gjennom dialog med Sarpsborg idretts- og aktivitetsråd.

Fritidskassa

Dette har vært en ordning som har eksistert på prosjektmidler fra Bufdir, men som inntil nylig har vært tom. Formannskapet har vedtatt å avsette 300.000 kroner til å fylle opp denne ordningen, og den vil derfor rulleres ut og markedsføres igjen. Her kan man søke om støtte til utstyr, for eksempel fotballsko, ulltøy, treningsklær og lignende, for at barn og unge fra familier med lav inntekt skal kunne delta i aktivitet som krever aktivitetsspesifikt utstyr.

Forslag til endringer i retningslinjene:

Tidligere har man kunnet søke om inntil 3000 kroner per barn, udifferensiert, med en førende retningslinje på 1500 kroner til utstyr og 1500 kroner til reise. Kommunedirektøren foreslår isteden et tak på 2000 kroner i støtte til utstyr og inntil 1000 kroner i støtte til å dekke egenandelen for reiser.

Kommunedirektøren kommer til å jobbe tett med klubber og foreninger for å bidra til holdningsendring og forståelse for hva det innebærer å inkludere barn og unge som står på utsiden av en aktivitet. Støtte til cuper og reiser kan gis der manglende økonomi ellers vil føre til at barnet står utenfor fellesskapet, og der deltakelsen vurderes å ha tydelig inkluderende effekt. Slike tiltak prioriteres når de er en del av lagets ordinære aktivitet og ikke er prestasjons- eller elitesatsing.

Raskt svar

På denne ordningen kan bare ungdommer mellom 13 og 20 år søke, og målet er å gjøre det lettere for ungdom å utvikle produksjoner og arrangementer selv, gjerne i samarbeid med frivillige og profesjonelle. Det er 125 000 kroner til fordeling.

Forslag til endringer i retningslinjene:

Gjeldende retningslinjer åpner for at man kan få støtte på inntil 10 000 kroner. Kommunedirektøren foreslår at man kan få maksimalt 15 000 kroner i støtte til et tiltak. Dette er med bakgrunn i prisstigning.

Sommerskole

Denne tilskuddsordningen er etablert for å gi støtte til kunst-, kultur- og idrettsaktiviteter i skolens sommerferie. Målgruppen er barn og unge, og det vektlegges å støtte åpne og inkluderende tilbud som er gratis eller billig å delta på.

Ordningen har en økonomisk ramme på 300.000 kroner, og det oppleves å være god balanse mellom ramme og behov.

Det foreslås ingen endringer på denne ordningen.

Driftstilskudd til foreninger for voksne med funksjonsnedsettelse

Med bakgrunn i flere år med usikkerhet knyttet til hvordan kommunen best mulig kan støtte de lag og foreninger som har voksentilbud for mennesker med funksjonsnedsettelse og tilhørende bistandsbehov, foreslår kommunedirektøren en løsning med egen tilskuddsordning som gir driftstøtte til disse.

De to siste årene har kommunen gitt tilskudd til mennesker med bistandsbehov ved å legge samme medlemsstøtte til grunn som ved øvrige medlemmer i idretts- og kulturorganisasjoner, og gange dette tallet opp med åtte. Det har ført til at støtten til voksne med bistandsbehov har blitt gitt en stor andel av de tilskudd som i utgangspunktet skal gå til barn og unge, og til lokaler og anlegg som bidrar til å skape aktivitet.

Å ha en ordning for støtte til drift av kultur- og idrettsorganisasjoner for voksne med funksjonsnedsettelse og tilhørende bistandsbehov er et viktig supplement til kommunens helsetilbud. Kommunedirektøren foreslår at ordningen skal ha en ramme på 400 000 kroner. Dette vil være tilstrekkelig til å videreføre omtrent samme tilskuddsnivå som tidligere samlet sett.

For å finansiere denne ordningen foreslår kommunen å omdisponere 200 000 kroner fra de øvrige tilskuddsordningene ved virksomhet kultur. Dette må ses i sammenheng med at det ikke lenger skal gis tilskudd til voksne med funksjonsnedsettelse over disse ordningene. Videre foreslår kommunedirektøren å omdisponere 200 000 kroner årlig av midler som i handlingsplan 2026-2029 er satt av til tilskuddsordning for aktiviteter og møteplasser for voksne og eldre, som ligger hos kommuneområde helse og velferd. Denne ordningen er ny i 2026, og omdisponering vil gjelde fra 2027. Ordningens formål er å motvirke ensomhet, styrke folkehelsen og gi flere voksne og eldre tilgang til sosiale og meningsfulle aktiviteter som et lavterskeltilbud. Kommunedirektøren anser at med 800 000 kroner gjenstående på ordningen årlig, vil det fortsatt være rom for å gi støtte til et bredt utvalg av aktiviteter for målgruppen.

Konsekvenser økonomi, miljø og folkehelse:

Økonomi:

Driftstilskudd til kultur- og idrettsorganisasjoner for voksne med bistandsbehov innarbeides i handlingsplan og budsjett for 2027-2030, med en samlet ramme på 400 000 kroner. Midlene fordeles likt mellom virksomhet kultur og kommuneområde helse, med 200 000 kroner til hver.

Miljø:

Ingen vesentlige konsekvenser.

Folkehelse:

Kultur og idrett har positive konsekvenser for folkehelsen fordi de bidrar til bedre fysisk og psykisk helse. Idrett kan forebygge sykdommer og gi bedre kondisjon, styrke og søvn. Kultur og idrett skaper også fellesskap og kan redusere ensomhet og utenforskap. Mange opplever mindre stress og bedre livskvalitet gjennom å delta i slike aktiviteter.